

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania Izby Rzemieślniczej w R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
z udziałem zainteresowanej A. M.
o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 października 2017 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 31 maja 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz Izby Rzemieślniczej
w R. 600 (sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 31 maja 2016 r. zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w G. - Ośrodka Zamiejscowego w R. z dnia 28 listopada 2013 r. i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 24 czerwca 2013 r., uznając że odwołująca się Izba Rzemieślnicza w R. nie jest płatnikiem składek za zainteresowaną A. M. oraz orzeczono o kosztach procesu.

Sąd Apelacyjny w motywach orzeczenia wskazał, że weryfikowana w toku postępowania decyzja organu rentowego rozstrzygała zagadnienie podlegania

ubezpieczeniu społecznemu A. M. z racji wykonywania umowy zlecenia na rzecz Izby Rzemieślniczej w R.. Geneza sporu tkwi w zawarciu przez A. M. umowy o dzieło z Zasadniczą Szkołą Zawodową Izby Rzemieślniczej w R. w dniu 1 września 2009 r.

W ocenie Sądu drugiej instancji, rudymenarnego znaczenia nabiera kwestia dotycząca wskazania właściwego płatnika składek, niezależnie od obowiązku wyjaśnienia rodzaju zawartego kontraktu przez A. M.. W związku z tym konieczna stała się ocena Statutu Izby Rzemieślniczej w R. (§ 6), z którego wynika, że cele i zadania statutowe Izba może realizować, przez zasadnicze szkoły zawodowe. Taką szkołę Izba powołała, o czym świadczy zresztą Statut Zasadniczej Szkoły Zawodowej Izby Rzemieślniczej w R.. Jednocześnie Szkoła posiada uprawnienia szkoły publicznej, której działanie podporządkowane jest rygorom ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572). Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, dyrektor szkoły (a zatem jej organ - w myśl postanowień § 7 statutu Szkoły), kieruje jej działalnością oraz reprezentuje ją na zewnątrz. Oznacza to, że dyrektorowi szkoły ustawa nadała uprawnienia zarządcze i nałożyła na niego odpowiedzialność za ich realizację, mimo iż szkoła jest jednostką organizacyjną (w tym przypadku zorganizowanym zbiorem osób i majątku), która nie ma pełnej zdolności prawnej tak jak osoby prawne.

Wzajemna relacja obu aktów oznacza, że Zasadnicza Szkoła Zawodowa jest „ułamną osobą prawną”, posiadającą jednak zdolność do bycia podmiotem praw i obowiązków (to jest zdolność do dokonywania we własnym imieniu czynności prawnych), zdolność sądową (zdolność do bycia stroną postępowania sądowego) i zdolność procesową (zdolność do podejmowania we własnym imieniu czynności procesowych). Spektrum możliwych do podejmowanych działań mieści prawo do zawierania umów cywilnoprawnych, zwłaszcza pozostających w sferze zwykłych czynności związanych z funkcjonowaniem szkoły, a do takich zalicza się zatrudnianie osób realizujących zajęcia dydaktyczne. Natomiast kompetencje Izby Rzemieślniczej w R. jako osoby prowadzącej szkołę, ograniczają się właściwie do kwestii związanych z zatwierdzaniem projektu organizacyjnego szkoły i zatwierdzaniem jej planu finansowego (tak: § 6 pkt 3 ppkt h statutu Szkoły).

Tak ukształtowana struktura Szkoły, w ocenie Sądu Apelacyjnego oznacza, że ten podmiot jest płatnikiem składek w związku z zawarciem umowy zlecenia z A. M.. Zgodnie z treścią art. 4 pkt 2 ppkt a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 121) płatnikiem składek jest jednostka organizacyjna pozostająca z osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi. W świetle powyższych rozważań, brak jest jakichkolwiek podstaw do stosowania obciążeń finansowych w stosunku do Izby Rzemieślniczej w R. z tytułu zawieranych przez Szkołę umów, jak to uczynił organ rentowy w kontrolowanej decyzji. W tej sytuacji, stanowisko Sądu I instancji, dokonującego oceny umowy cywilnoprawnej zawartej przez Szkołę z nałożeniem konsekwencji za jej realizację na Izbę Rzemieślniczą, należało uznać za nieprawidłowe. Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego oraz decyzję organu rentowego z mocy art. 386 § 1 k.p.c.

W skardze kasacyjnej od tego wyroku organ rentowy zaskarżył go w części dotyczącej pkt 1 i 2, zarzucając naruszenie prawa materialnego i procesowego, domagał się jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został uzasadniony potrzebą wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a mianowicie art. 33¹ k.c. w związku z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w szczególności 39 ust. 1 pkt 1 tej ustawy. Nadto, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, związku z naruszeniami przepisów postępowania i prawa materialnego, szczegółowo wymienionymi w pkt II skargi kasacyjnej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik odwołującej się wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie od skarżącego na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania może mieć miejsce w razie wystąpienia co najmniej jednej z przesłanek wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Powinnością wnoszącego skargę jest wskazanie tej przesłanki (przesłanek) oraz jej uzasadnienie w taki sposób, by wybrany parametr oceny prawnej był czytelny i pozwalał na prześledzenie stanowiska kasatora. Ma to znaczenie zwłaszcza w razie wskazania przesłanki opisanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (oczywista zasadność).

W ocenie skarżącego, w sprawie mamy do czynienia z potrzebą wykładni przepisów (art. 33¹ k.c. w związku z art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1943, dalej powoływana jako ustawa o systemie oświaty), a nadto skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Odnosząc się do pierwszej z nich (potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów), to niezbędne staje się wskazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia, ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Mając na uwadze opisane wyżej wymogi, oczywiste jest, że skarga kasacyjna nie operuje ustawową podstawą z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przede wszystkim brak jest w niej pogłębionej argumentacji dotyczącej potrzeby dokonania wykładni prawa. Nadto skarżący nie wskazuje rozbieżności w orzecznictwie Sądów

w zakresie wskazanych norm prawa materialnego (art. 33¹ k.c. i art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie oświaty). Jego stanowisko odwołuje się do zbieżnych poglądów wyrażanych w orzecznictwie Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2009 r., V CSK 366/08, LEX nr 578803 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 16 stycznia 2012 r., I ACz 32/12, LEX nr 1108791). Oba judykaty, co bezsporne, zwracają uwagę na brak zdolności sądowej placówek utworzonych na podstawie ustawy o systemie oświaty. Natomiast zaskarżone orzeczenie koncentruje uwagę na definicji płatnika składek przez pryzmat prawa materialnego i nie neguje charakteru jednostki organizacyjnej – tu szkoły. W końcu skarżący odwołuje się do podstaw kasacyjnych, co na tym etapie analizy sprawy, nie może przynieść oczekiwanego rezultatu, zwłaszcza że tego rodzaju technika blankietowa towarzyszy konstrukcji drugiej podstawy przysądu (oczywistej zasadności skargi kasacyjnej). Jego wnioskowi nie towarzyszył więc jakikolwiek wywód prawniczy, który wskazywałaby na kwalifikowaną postać naruszenia przez sąd drugiej instancji konkretnych przepisów prawa materialnego lub procesowego. Z tego względu podkreślić trzeba, że w ramach oceny czy skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, nie jest rzeczą Sądu Najwyższego doszukiwanie się w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych argumentacji mającej wykazać istnienie przesłanek przysądu, zwłaszcza że na tym etapie postępowania podstawy kasacyjne nie podlegają jeszcze badaniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2010 r., II UK 274/09, LEX nr 585794). Wynika to stąd, że na tym etapie przedmiotem badania dokonywanego przez Sąd Najwyższy jest jedynie to, czy wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej wskazuje i wykazuje choć jedną z podstaw (przesłanek) przysądu wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Natomiast podstawy kasacyjne stanowią odrębny od przesłanek przysądu element skargi, w związku z czym nie zastępują one (ani ich uzasadnienie) i nie mogą zastąpić przesłanek przysądu. Innymi słowy podstawy kasacyjne podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że przedmiotowa skarga kasacyjna w zakresie wykazania istnienia przesłanek

przyjęcia jej do rozpoznania nie spełniła wymagań stawianych temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania rysuje linię demarkacyjną między organem rentowym, a stanowiskiem wyrażonym przez Sąd drugiej instancji. Sam fakt, że są to stanowiska sprzeczne, nie rodzi obowiązku przyjęcia skargi do rozpoznania, jeżeli nie zostały przedstawione ku temu wystarczające powody prawne. Dotyczą one terminu „płatnik składek”, czyli jednej z podstawowych instytucji na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych. Jednak skarga kładzie nacisk na inne aspekty (art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie oświaty w związku z art. 33¹ k.c.). We wniosku nie powołano podstaw prawnych dotyczących tej instytucji, to jest art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 121, dalej ustawa systemowa), co jest niewątpliwie istotnym mankamentem wstępnej kontroli skargi kasacyjnej. Ten przepis pojawia się w podstawach kasacyjnych, które obecnie leżą poza orbitą zainteresowania Sądu Najwyższego.

Ubocznie należy zasygnalizować, że sprawy z odwołań Izby Rzemieśniczej w R. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych stanowiły już przedmiot zainteresowania Sądu Najwyższego w związku z rozpoznawaniem zażaleń organu rentowego w trybie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. Wówczas nie podlegała ocenie kwestia, kto w okolicznościach faktycznych sprawy i według prawa materialnego jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2016 r., I UZ 29/15, LEX nr 1991140).

Różnica stanowisk sprowadzała się do wskazania, jaki podmiot powinien zapłacić składki za A. M., czy wskazana przez organ rentowy Izba Rzemieśnicza w R., czy też Zasadnicza Szkoła Zawodowa Izby Rzemieśniczej w R., jak wywiódł Sąd Apelacyjny w (...). Powracając do ustawy systemowej, należy zauważyć, że jej art. 4 zawiera tak zwany „słowniczek ustawowy”, zdefiniowany na potrzeby tego aktu prawnego. Nie zawiera on jednak definicji płatnika składek, a wymienia enumeratywnie podmioty, którym nadaje taki przymiot. Zgodnie z art. 4 pkt 2 lit. a płatnikiem składek jest pracodawca - w stosunku do pracowników i osób odbywających służbę zastępczą oraz jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej

osoby ubezpieczeniami społecznymi, w tym z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym albo pobierania zasiłku macierzyńskiego, z wyłączeniem osób, którym zasiłek macierzyński wypłaca Zakład. (zob. B. Gudowska, J. Strusińska-Żukowska w: *Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz*, Warszawa 2014; M. Łabanowski w: *Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz*, J. Wantoch-Rekowski [red.], Warszawa 2015).

Jednocześnie należy dostrzec szczególną regulację odnośnie do płatnika składek w przypadku szkół, przedszkoli i innych jednostek organizacyjnych systemu oświaty, utworzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Wówczas taki status przysługuje jednostce obsługi ekonomiczno-administracyjnej utworzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego (art. 4 pkt 2 lit. t ustawy systemowej). Nie ma on w sprawie zastosowania, gdyż Zasadnicza Szkoła Zawodowa Izby Rzemieślniczej w R. nie została utworzona przez jednostkę samorządu terytorialnego, lecz przez organizację samorządu gospodarczego *rzemiosła* (ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle, jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1285), lecz rzuca światło na zakres materialnoprawnej definicji płatnika.

W myśl art. 8 tej ustawy, organizacje samorządu gospodarczego rzemiosła (Izby Rzemieślnicze) mają osobowość prawną. Utworzona przez ten podmiot jednostka organizacyjna (Zasadnicza Szkoła Zawodowa) nie jest odrębną osobą prawną. Powstaje zatem pytanie, czy ustawa systemowa zakreśla krąg płatników składek tylko do osób prawnych albo innych podmiotów, którym przepisy szczególne przyznają zdolność prawną. Odpowiedź na tak postawione pytanie jest oczywiście złożona, a to z racji wieloaspektowego zagadnienia podmiotów, jakie występują w stosunkach ubezpieczenia społecznego. Spory rozstrzygane w postępowaniu w sprawach z ubezpieczenia społecznego wynikają ze stosunku prawnego opierającego się na relacji między organem ubezpieczeń społecznych, ubezpieczonym i płatnikiem składek, konstruowanej wokół publicznoprawnej instytucji finansowania i redystrybucji świadczeń z ubezpieczenia społecznego, która to więź powstaje z mocy prawa, automatycznie i niezależnie od woli jej stron. Stronami materialnego stosunku ubezpieczenia społecznego są więc oprócz organu rentowego, ubezpieczony i płatnik składek na te ubezpieczenia. Więź istniejąca pomiędzy płatnikiem a ZUS ma charakter pochodny w relacji do stosunku

ubezpieczenia. Do jej powstania dochodzi wraz z powstaniem stosunku ubezpieczenia, czyli objęcia ubezpieczeniem osoby spełniającej określone ustawowo kryteria (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2014 r., II UZ 34/14, LEX nr 1487088). Płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy (por. art. 46 ust. 1 ustawy systemowej). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wypowiadano się w kwestii płatnika składek – pracodawcy. Jako przykłady można nadmienić zagadnienie dotyczące spółki cywilnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2014 r., II UK 449/13, LEX nr 1451362), czy też wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2014 r., II UK 587/13, LEX nr 1540267). Również doktryna zajmuje się tym zagadnieniem (zob. Z. Kubot, *Definicja legalna oraz definicje prawnicze płatnika składek* w: *Tendencje rozwojowe indywidualnego i zbiorowego prawa pracy*, Księga Jubileuszowa prof. G. Goździewicza, pod red. M. Szablowskiej-Juckiewicz, B. Rutkowskiej, A. Napiórkowskiej, Toruń 2017).

Z analizy treści art. 4 pkt 2 ustawy systemowej należy wywnioskować, że płatnikiem składek są nie tylko pracodawcy, ale także jednostki organizacyjne. Naturalną konsekwencją tego jest stwierdzenie, że może to być podmiot, który nie został przez przepisy prawa cywilnego wyposażony w zdolność prawną. Wyraźnie widać to na przykładzie art. 4 pkt 2 lit. a w połączeniu z pkt 2 lit. t ustawy systemowej. Wspomniane już wcześniej jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej, utworzone przez jednostkę samorządu terytorialnego rozliczają i opłacają składki za ubezpieczonych wykonujących pracę w podlegających jej szkołach. Położony jest tu zatem akcent na faktyczne czynności (obliczenie, opłacenie składki) a nie ustrój tego podmiotu. Dodatkowo jest mowa o osobach wykonujących pracę, a nie tylko o pracownikach. Wykonywanie pracy zarobkowej jest dziś przedmiotem także umów prawa cywilnego. Dobitnie uwydatnia to przedmiot umowy w analizowanym wypadku (wykonanie pracy w wymiarze 400 godzin lekcyjnych od 1 września 2009 r. do 25 czerwca 2010 r.).

W obrębie art. 4 pkt 2 lit. a pojawiają się dwa przykłady płatnika składek: pracodawca, jednostka organizacyjna. To mogą być podmioty bez zdolności

prawnej (osobowości prawnej). Zgodnie z art. 3 Kodeksu pracy pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników. Oznacza to, że pracodawcą jest również jednostka organizacyjna choćby nie posiadała ona osobowości prawnej, jeżeli zatrudnia pracowników. Artykuł 3 k.p. nie wymienia jednostek organizacyjnych, które w rozumieniu Kodeksu pracy są pracodawcami, co daje podstawę do twierdzenia, że pracodawcami mogą być jednostki organizacyjne posiadające zdolność do zatrudniania pracowników. Niewątpliwie zdolność taką posiadają osoby prawne. Ponadto przepisy ustawy, postanowienia statutu lub inne regulacje odnoszące się do danej osoby prawnej mogą przyznać status pracodawcy swoim jednostkom organizacyjnym. Każda osoba prawna jest pracodawcą w rozumieniu art. 3 k.p. dla zatrudnionych przez nią pracowników, chyba że dla niektórych z nich za pracodawcę należy uznać jednostkę organizacyjną stanowiącą jakąś jej część składową (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1991 r., I PRN 47/91, LEX nr 13629). Do tej kategorii pracodawców zalicza się zatem wyodrębnione organizacyjnie i finansowo części składowe osoby prawnej (samodzielnej jednostki niemającej osobowości prawnej), mające zdolność samodzielnego (w imieniu własnym) zatrudniania pracowników. Przy czym wyodrębnienie organizacyjno - finansowe w analizowanej sprawie wynika z przepisów wewnętrznych osoby prawnej wyrażonych w postaci Statutu. W art. 3 k.p. została zatem wyrażona zarządcza koncepcja pracodawcy, której istotę stanowi możliwość przypisania statusu pracodawcy jednostce organizacyjnej nieposiadającej własnych praw do mienia, zwłaszcza prawa własności (zob. Z. Hajn, *Pojęcie pracodawcy po nowelizacji Kodeksu Pracy*, PiZS 1997, nr 5 i 6). W rozumieniu zarządczego modelu pracodawcy, pracodawcą jest jednostka organizacyjna, której kierownictwo ma mandat do zarządzania nią i kierowania zatrudnionymi w niej pracownikami. Dlatego zgodnie z art. 460 § 1 k.p.c., zdolność sądową i procesową ma także jednostka organizacyjna zatrudniająca pracowników, chociażby nie posiadała osobowości prawnej.

Wykładni pojęcia pracodawcy nie ułatwia jednak całościowa analiza ustawy systemowej, w tym także fakt, że na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych definicja pracownika jest szersza, niż w przepisach k.p. (por. art. 8 ust. 2a ustawy

systemowej). Ten zabieg ustawodawcy skłania do refleksji, czy zatem także definicja pracodawcy powinna być również szersza, tak by na gruncie ubezpieczeń istniały rozwiązania symetryczne w obrębie pojęć wzajemnie sprzężonych. Jeśli przyjąć taki wzorzec, to za pracodawcę można uznać podmiot, który w ramach zatrudnienia (pracowniczego z k.p. oraz niepracowniczego) dokonuje naboru kadry prowadzącej zajęcia w Szkole (zatrudnia nauczycieli). Jednak taki kierunek wykładni prawa byłby *idem per idem*.

W art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej obok pracodawców wymienia się także jednostki organizacyjne. Skoro pracodawcą może być jednostka organizacyjna, to na gruncie art. 4 pkt lit. a chodzi o jednostki organizacyjne, które pozostają z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi (np. zawarcie umowy z art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej), innym niż stosunek pracy. Może zatem dojść do scalenia tego uprawnienia na jedną jednostkę, która w ramach prowadzonej działalności zatrudnia pracowników i osoby na podstawie umów cywilnoprawnych, powodujących powstanie obowiązku ubezpieczenia społecznego. Wówczas kumuluje się status płatnika, raz jako pracodawcy, dwa jako jednostki organizacyjnej. Ten wspólny mianownik, przyznający status płatnika składek Szkole jako pracodawcy (wiodący status dotyczący zatrudnienia nauczycieli) wchłania w zakres znaczeniowy działalność akcesoryjną (uboczną) przez zatrudnienie niepracownicze, na brakujące wakaty osób w charakterze nauczycieli na podstawie zatrudnienia niepracowniczego (nietrwałego z istoty rzeczy), lecz stanowiącego uzupełnienie programów i celów oświatowych, jakie dana placówka ma do zrealizowania.

Przekładając powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy, konieczne staje się odniesienie do sytuacji faktycznej sporu. Jak już wcześniej wspomniano, Izba Rzemieślnicza ma osobowość prawną. Do zadań samorządu gospodarczego *rzemiosła* (art. 7 ust. 5 pkt 5 ustawy o rzemiośle) należy w szczególności uczestniczenie w realizacji zadań z zakresu oświaty i wychowania w celu zapewnienia wykwalifikowanych kadr dla gospodarki, w tym prowadzenie szkół. Realizując ten ustawowy cel, Izba Rzemieślnicza w R. (organ prowadzący) utworzyła Zasadniczą Szkołę Zawodową, która jest szkołą niepubliczną,

prowadzoną przez Izbę Rzemieślniczą w R. dla młodzieży na podbudowie gimnazjum. Szkoła posiada uprawnienia szkoły publicznej. W związku z tym doszło do wyodrębnienia finansowego Szkoły (§ 4 Statutu) oraz organizacyjnego (§ 6 ust. 3 Statutu). Dodatkowo dyrektor szkoły jest kierownikiem zakładu pracy w rozumieniu k.p., kieruje procesem dydaktyczno - wychowawczym szkoły, a nadto zatrudnia i zwalnia nauczycieli oraz pracowników administracyjnych, kontroluje pracę zatrudnionych w szkole nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami (§ 8 Statutu), Idąc dalej, w szkole zawodowej zatrudnia się nauczycieli i pracowników administracyjnych oraz pracowników obsługi. Powołane rozwiązania są zbieżne z przytoczonym we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie oświaty, zgodnie z którym dyrektor szkoły lub placówki w szczególności kieruje działalnością szkoły lub placówki i reprezentuje ją na zewnątrz.

Z powyższych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.